

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 20 krajczárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzek s reklamációk a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési feltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt - kr.

Hat hónapra 2 frt 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetések.

Hirdetések: négyhasábos petit sor egyszeri közlésért 7 kr. kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.

A nyilvántartásban minden három hasábos garmond sor díja 20 kr.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

Velünk összeköttetésben levő hirdető-irodák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetők tetemes díjkedvezményben részesülnek.

Javító intézetek.

III.

Legnagyobb fontossággal s értékkel bíró intézkedés az alapszabályok tervezetében kétségkívül az, mely a 6-ik §. második és harmadik pontjaiban foglaltatik és melyek szerint nemcsak az első pontban a büntető törvény értelmében elítéltek; hanem az élet szabadságát élvező oly tizenhét évét még túl nem haladott kora egyének is, akiknek rossz erkölcsökre való hajlandósága a javító intézetben való neveltetést kívánatosá teszi: a javító intézetekbe befogadtatnak.

Napjainkban sűrű panaszok hangzanak minden oldalról, a laza erkölcsök és az elvadult szokások ellen; s daczára, hogy korunk a műveltség századának neveztetik, azt a társadalmi életünkben előforduló korrupció, mely a laza erkölcsöknek kifolyása nem igen látszik igazolni, különösen, ha tekintetbe vesszük a nagyszámban és gyakran előforduló öngyilkossági eseteket.

Hogy a javító intézetek, ha ezekben praeventive alkalmazást nyernek a rossz erkölcsökre hajlandóságot mutató egyének, mielőtt a büntető törvény szigora sújtaná őket, bizonynyal a legnagyobb és leghasznosabb szolgálatot tehetik a társadalomnak: azt tagadni nem lehet.

Aztán igen czélszerűen lehetne használni a javító intézeteket a párbaj-düh megfékezésére is, azzal a kiterjesztéssel, hogy e részben nemcsak a tizenhét évét még nem haladottakat, hanem ezeken tuliakat is ide be kellene küldeni; mert kétségtelen dolog az, hogyha a párbaj törvényellenes cselekvés, akkor erkölcs-telen is; már pedig minden erkölcstelenség kell, hogy a javító intézetben orvosoltassék. A javító intézetek e szerint az erkölcs iskoláivá válhatnának, melyeknek azon szép feladat jutna osztályrészül: orvosolni a társadalomban telburjanozó betegségeket.

Hanem a mint az alapszabályok tervezetében foglalt fennebbi intézkedéseket jóknak és czélszerűeknek ismerjük el: úgy nem érthetünk egyet ezeknek azon részével, melyben az eszközök foglaltatnak, melyek által az erkölcsök javítandók.

„A javító intézetek feladata, mondja a 19. §: a kebelükbe befogadott egyéneket vallásosságban és polgári erkölcsben nevelni, elemi oktatásban részesíteni, s őket a komoly munkássághoz s illemes magaviselethez szoktatni. A fő suly azonban a vallás-erkölcsei oktatásra fektetendő.”

Ennek megfelelően a 35. § rendeli: „A vásár- és ünnepnapok rendjében különbözik a hétköznapitól, hogy a növendékek délelőtt és délután felekezeti szerént istentiszteleten és egyházi szónoklaton jelennek meg.”

Ezeknek ellenében viszont a megelőző 34. § ötödik bekezdése így intézkedik:

„Lefekvés előtt úgy, mint reggel az öltözés után ajtatosság végeztetik az imateremben, ebéd előtt és után pedig kiki saját étkező helyén közös imát végez.” Az itt említett közös imák a felekezeti jellegűt nem különböztetik.

Tartunk tőle, hogy ez utóbbi intézkedés az előbbiektől által kivívott eredményt illuzóriussá teszi, legalább a tapasztalás ezt bizonyítja.

Néhány év előtt egy országos czelebritású férfiú, mint tanfelügyelő, megkísérlette az iskolában a közös imák behozatalát; de biz az csak kísérlet maradt s maga-magától megdőlt s indifferentismust szült.

A javító intézet vallás-erkölcsei oktatást vévén alapul, ha eredményt akarnak elérni következetesen kell ezen haladniok. A közös ima ennek keretében nem fér. Ohajtható volna ugyan, hogy közös nyelv, közös vallás lenne országunkban, mint a mely az egységnek legszilárdabb alapja; de mivel ez nincs meg, nem szabad figyelmen nélkül hagyni azon viszonyokat, melyek között élünk, sőt azokkal számolnunk kell; már pedig ezek a közös imát nem fogadják el.

Nem a felekezeti elfogultság mondatja ezt velünk, hanem a tapasztalás és a tények azon szigorú logikája, mely az alapszabályok tervezetében elfoglalt vallás-erkölcsei alap következtetését rendeli megtartani.

Mert nincs közös vallás, nem lehet közös ima.

K Ö Z Ü G Y.

I.

A magyar kir. pénzügyminiszterium — teki tettel a gazdaközönség mostoha viszonyaira — elrendelte: 1.) hogy, egy évi adó hátralék ellen végrehajtás ne vezetessék; 2.) a gazdaság vezetéséhez mulhatlanul szükséges járuléka a zálogolás alól kivéttessék; 3.) élő állatok árverés utján csak akkor adassanak el, ha a helyi becsnek megfelelő ár megközelítőleg elértetik; 4.) az 1883-ik év végéig terjedő hátralékokra, ha 1/3-ad rész azonnal lefizettetik: a fennmaradó részre esetről-esetre fizetési halasztás adassék.

II.

A földm. ipar és kereskedelemügyi miniszterium az ipartörvényre vonatkozó elvi határozatai közül újabbán a következőt is közléstesi: Ott, a hol a közigazgatási hatóság tekintettel a helyi viszonyokra, a hetivásáron kívüli napokon is, a mindennapi szükségletet képező élelmi cikkek minden napi, vagy bizonyos időben való elárúsítását megengedni jónak találja, — a helypénz szedése is mindazon napokon indokolt; részben azért, mert a helypénznek czélja, hogy a vásártér jókarban és tisztán tartathassék, részben pedig azért, mert, ha a vásári napokon helypénz szedetének, más napokon pedig a cikkek elárúsítása helypénzmentesen eszközöltetnék, minden elárúsító a helypénzmentes napokon iparkodnék a piacra jutni, mi által a vásári helypénzre vonatkozó jog teljesen kijátszának. Ebből kifolyólag kimondatott, hogy, — a hányszor a közigazgatási hatóság a hetivásáron kívüli piaci eladást megengedni jónak látja, mindanyiszor a helypénz rendszeres szedését is következetesen meg kell engednie. Magától értetik, hogy a hetivásáron kívül, a helypénzszedés ily esetben azt illeti, a ki szabadalom, vagy szerződés alapján a hetivásáron helypénzszedésre van jogosítva, t. i. csak a vásártalajdonost vagy annak bérlőjét.

A vasárnapi munkaszünet kérdéséhez.

A belügyminiszterium egyik rendelete meghagyta legújabbán a budapesti légszerek-társulat igazgatóságának, hogy vásár- és ünnepnapokon csak oly munkálatakat végeztesen, melyeknek elmulasztása élet- vagy vagyonszünetes szempontból közveszélyessé válhatnék. Midőn a kormány ezen intézkedésével ismét közözlőbb jutottunk volna egy lépéssel a vasárnapi munka korlátozásához, talán nem lesz érdektelen, ha mi is teszünk néhány észrevételt e kérdéshez, mely napjainkban gyakori vita tárgyát képezte egyes lapok hasábjain. Sokan küzdöttek ellene, sokan mellette, és ha ismételtelen e tárgyhöz szólunk az csak a tárgy fontosságának folyománya.

Az 1868, évi 53. tez. 19. §-a rendeli, hogy vasárnap minden nyilvános munka mellőzendő.

Fentartotta ezt a kihágásokról szóló 1879. évi

40. tez. is. sőt 52. §-ában 100 frtig terjedhető bírsággal sújtja az ellene cselekvőket.

Ezen, újabb alkotmányos életünk kezdetén hozott törvények igazolják azon állítás valóságát, hogy a vasárnap megszentelését az isteni törvényeken kívül az egészséges társadalmi fejlődés is meghívja.

De nem csak egyedül nálunk találkoznak ily törvényekkel. Európa majdnem minden civilizált államának törvényhozása belátta annak szükségességét, sőt tovább is mentek, mint például Schweiczban, hol a vasárnapi munkaszünet határozottan kötelező erővel bír.

Tagadhatlan, hogy hazánkban számos jelével találkozunk ily nemű mozgalmakkal. Ez azonban még nem elegendő. Az ügy fontossága többet kíván.

A kézimunkás, ki családját két-keze munkájával tartja fenn kénytelen még vasárnap is dolgozni, nehogy a munkaadónál rendes szolgálatát veszélyeztesse. Már most eltekintve attól, hogy a folytonos munka a testi szervezetre kártékonyan hat, nincse rossz hatással egy társadalom, mint az államra nézve, ha egyes család-fők egy napot sem szentelhetnek egy családjuknak, mint saját önművelésükre; nem kár, ha minden szép és nemes iránti törekvés, minden vallási érzet s a törvények tisztelete eszikken? Kik terhel itt a felelősség? A munkást, a munkadót, vagy az államot? Feltettük a kérdést. Feleljen meg rá ki-ki saját tapasztalata szerint.

Az állam megtette ugyan közelességét akkor midőn a fenti törvények hozattak; de nem ment odáig, hogy saját tisztviselőit felmentette volna a vasárnapi munka alól.

Ott görnyed a tisztviselő, mert ott kell görnyednie hétköznap úgy, mint vasárnap íróasztalánál és sokan örökös betegeli, korai áldozatai lesznek a szüntelen hivataloskodásnak. Kérdezzük meg őket mennyi időt szentelhetnek családjaiknak, mennyit önművelésükre; bizony édes keveset, vagy éppen semmit.

Tudom vannak sokan, kik ama nézetnek adnak kifejezést, hogy minden időt munkára kell szentelni; mert csak ez emeli egy az egyesek, mint az állam jólétét; de ezek meglepedkezni látszanak arról, hogy mint mindenben, úgy ebben is a tulságos munka megerőtleníti a testi szervezetet és erkölcsei hanyatlást okoz. Melyik állam hatalmasabb és gazdagabb, mint Anglia, hol munkásabb és vallásosabb a nép, mint Angolhonban, pedig ott vasárnapi munkáról szó sincs.

Mindezek csak azt igazolják, hogy e kérdéssel kell, hogy komolyan foglalkozzunk, és itt az idő, hogy az intéző körök oda törekedjenek, hogy a törvény ne csak írva, de megtartva is legyen, mert ezt kívánja a vallás, a haza és a társadalom jól felfogott érdeke.

Máramaros.

Bars megye közigazgatási bizottsága.

Tüzeset volt f. év október 18-án és 23-án Ó-Kör-möcskén, első esetben egy munkáslak (barak), utóbbiban egy magánház égett el. Emberélet nem esett áldozatul. A kár együttvéve 1932 frt. 90 kr., biztositva 1262 frt. 90 kr. összeg. Nemkülönbén október 28-án Peszerény községben a tüzvész egy esüt a benne volt takarmánnyal együtt elhamvasztott. A kár 304 frt.

Iskolába járás megtiltása. Kis-Ugrócz községben folyó évi november 2-án az iskolás gyermekek között a kanyaró járvány fellépett, nehogy a kis-ugróci tan-köteles gyermekek által, kik a simonyi róm. kath. fel. iskolát látogatják, a járvány Simony községben is elhúrozottassék, a járvány megszüntéig az iskolába járás megtiltatott.

A megye közmunkaváltság törlesztésére folyó évi november hóban befolyt 4309 frt 84 kr. Hátralékban maradt közmunkaváltságból 13,543 frt 53 kr. közmunkabiroiságból 179 frt 60 kr. összesen 13,723 frt 13 kr.

Fegyelmi eljárás november hó folyamán elrendeltetett: 1.) T o o t h Kálmán ar.-maróthi körjegyző ellen, hanyag kézbesítés, adóelőírás és a rabtartási költségek behajtásánál tanúsított mulasztás miatt. 2.) K r a f t Sándor endródi körjegyző ellen, hanyag kézbesítés miatt. 3.) F r e y t a g Károly zelizi körjegyző ellen, adópénzek sikkasztása miatt. Ezen körjegyző állásában felfüggesztetett egyszersmind a helyettesítés elrendeltetett. 4.) V a l e n t k o István Alsó-Pél község bírája ellen, több oldalról s ismételtelen benyújtott panaszok folytán községi előjáró állásától való felfüggesztése elrendeltetett s a vizsgálat befejeztéig, az illetékes hatóságok elintézésé alá bocsátatott.

Honvédelmi ügyek. 1865-ik évben született s a jövő 1885. évi ujencozásnál az első korosztályt képező ifjaknak az anyakönyvvezető lelkészek által készített kivonatát betérjesztvén, ezek — az összeírás elkészítése végett az illető községi és körjegyzőknek kiadattak. Intézkedés történt a községben tartózkodó idegenek összeírásáról is.

A közegészségi állapot november hónapban kedvező volt ugyan, viszonyítva azonban a megelőző hónapéhoz némileg rosszabodott, a mennyiben a betegforgalom növekedett.

Egyenes adó címén f. évi november hóban befolyt 125,448 frt 98 kr. vagyis a f. évi november havi befizetési eredmény 1659 frt 98 krral kedvezőtlenebb volt a múlt évi hasonló időszak eredményéhez képest.

Az 1884. évi január 1-től november végéig terjedő időszakban összesen befolyt 597,768 frt 73½ kr.

A közmunkának természetben való leszolgáltatásánál folyó évre összesen 171 kétfogatu igás nap mutatkozik, mint hátralék s így az eredmény a múlt évhez képest 5-5-szer kedvezőbb. Folyó évi november hóban fedanyag beagyazás képezte az itteni munkálatok főbb részét, beagyaztatott összesen 3978 köbméter kő és 2380 köbméter kavics.

Postaügy: Brogyán község november 16-tól kezdve a nyitra-szabamokréthi postahivatal kézbesítő köréből a nagybélicziébe kebelezett át.

A kir. tanfelügyelő konstatálja, hogy a nép, illetőleg szülők között gyermekek iskoláztatása iránti kötelességérzet alantabb fokra szállott, mint az előzetes években tapasztalható volt. — Miért is indítványozza, miszerint a járási hatóságok a legerélyesebb eljárásra fülhivandók, az iskolai hatóságok pedig a mulasztási jegyzékek pontos betérjesztésére figyelmeztendők lennének. — r. t.

Különfélék.

— Barsvármegye területére a közmunka váltság akként állapított meg: hogy a kétfogatu igás napszám után 6 frt, gyalog napszám után 40 kr. bányászokra nézve 30 kr. számítandó, s ez utóbbiak teljesen megváltandók, az iga pedig ¼-ed részben. — A váltságdíj két részletben: február és az augusztus 15-ig fizetendő, melynek beszédésére a körjegyzőségekben határnapok fognak kintütni.

— A esztörtökön megtartandó lévai kaszinóestély programjáról már vettünk tudósítást, de nem akarunk indiskrétn lenni, nem áruljuk el a szereplők nevét. — Anyit azonban előre is jelezhetünk, hogy az estély érdekesnek ígérkezik.

— A felvidék kulturája valóban lépést tart a haladással, tavál emlékeztünk meg a lévai hengermalomnak, az előtte elvonuló utcának s az uradalmi lakoknak elektromos világításáról és a 16 kilométer hosszú lévai telefonról; ma már arról értesít levelezünk, hogy Besztercebányán is villanyvilágítás mellett dolgoznak az új butorgyár munkásai; sőt magán házakban is van már elektromos világítás; így S t r o m p f

Armin polgár egész házat, bizonyos egyezmény folytán, a butorgyár gépezete világítja be. — Vajjon Léván nem lehetne kieszközölni, hogy az uradalom derék intézőinek közbenjárása folytán, — bizonyos költség-hozzájárulás mellett — a kaszinó helyiségei is villanyvilágítást nyernének?!

— A jegyzői szigorlatot tartó vizsgáló bizottság miniszteriális rendelet folytán — a törvényhatóság részéről két megye bizottsági taggal egészül ki; e vizsgáló-bizottságba megválasztottak: B o d ó Lipót és D i l l e s z Sándor.

— Felsőbb leányiskola. A vallás- és közoktatási miniszterium 20,000 frtnyi segélyt adományozott Ipolyság községének egy felsőbb leányiskola felállításának költségéhez. Ezen tanintézetek 6 osztályllyal bírnak s az új nevezett n ö - g - y m n á z i u m o k n a k felelnek meg, amilyenek hazánkban eddig csak Budapesten, Máramaros-Szigeten, Pozsonyban és Trencsénben vannak felállítva. — A nyújtott segély folytán, mint örvendetesen értesülünk az építkezések már e jövő tavasszal megkezdhetnek s remélhetőleg a következő tanévben megnyílik a tanoda.

— Hymen. Szobonya Bertalan gazdasági egyetünk volt tevékeny titkárja, az adai földműves iskola igazgatója eljegyezte Szabadkán bajsai V o j n i t s János földbirtokos kedves leányát, S á r i k á t f.

— A helybeli koresolyázók öröme azon kellemes értesülést vettük, hogy P a z á r Károly tüzoltó egyetli főparancsnok kérésére a lévai uradalom érdekes inspektora megengedte, az uradalom tulajdonához tartozó, zugó előtt elterülő mélyebb réterületnek vízzel leendő elöntését; s így egy igen alkalmas terület készen van a pálya elkészítéséhez; sorakozzanak tehát az érdekeltek, hozzák össze a megkívántató költséget hogy e megenyhült időjárás alatt a szükséges munkálatok eszközölhetők legyenek.

— A közigazgatási bizottság kilépett tagjai helyébe megválasztottak a kilépők közül: C o n l e g n e r József (65—), L e i d e n f r o s t László (65—), P r i s t y á k Neit (64—); újonnan választott tagok: M i g a z z y Vilmos gróf (39—) és K o n k o l y Sándor (34—) szavazattal.

— Ipolyságon, az 1884. évi 17. törvény cikkben foglalt új ipartörvény értelmében ipartestület megalakítása iránt, — miután az iparosok száma 100-ig nem emelkedik — a miniszteriumtól kértett engedély. A társulat az engedély kinyerésének reményében a törvényes nyomtatványokkal már is ellátta magát, hogy így ügyének vezetésében késedelmet ne szenvedjen.

— Babusik Gizella élte tavaszán, 16-éves korában, Léván f. hó 12-én elhunyt. — A kedves leányka alig félév előtt elhunyt jó atyját követi a boldogabb hazába, szerető édes anyjának s testvéreinek végtelen fájdalomra. — A Béke anyala lebegjen flette!

— Szőlőtermelők figyelmébe. A földművelési-ipar és kereskedelmiügyi miniszteriumnak kecskeméti fűtőhomok — talajjal bíró szőlőtelepéről, 1885. év tavaszán phyloxera-mentes gyökeres szőlővesszők áruba bocsátó árjegyzéke, a bars megyei gazdasági egyet titkári

hivatalához leküldetett, hol az, az illetők esetleges igénybe vételkor, betekinthező.

— Kinevezések. Megyénk főispánja hivatalos hatáskörében K i s s Lajos tb. szolgabíróvá várnagygyá, G ó d o r Gyula megyei írnokot tb. alszámvevővé, H u s z o c z y Lajos megyei írnokot tb. aljegyzővé nevezte ki.

— A kisdédek és árvák karácsonyfájára S t y a s z n y Antalné Önagysága (Bálassa-Gyarmatról) küldött be szerkesztőségünkhöz 5 frtot, és pedig 3 frtot a „S t e f á n i a - á r v a h á z n a k”, 2 frtot pedig a tiszt. nővérek karácsonyfájára. — Köszönet a szegény picinyek nevében a nemes jószívűségért!

— Hontmegye székhelye, Ipolyság községe egy lépést tovább halad a városi színezet felé, ugyanis tervben van, hogy a tavasszal kezdődő iskola építkezésével egyidejűleg „v á r o s h á z a t” is épít. Bizonyára a szép megye házhoz méltó új középületek díszre válnak a megye székhelyének.

— Sport. A lévai uradalomban november hó 23—26-ig tartott hajtó-vadászatok szép eredményt tüntetnek fel. Elejtettek ugyanis az alkalommal: 3 vaddisznó, 3 őzbak, 30 fácán, 15 fogoly, 436 nyul és 6 róka.

— R ö v i d h i r e k. — Időjárás: A jövőhétre általában változó, közben napos, enyhe időt várhatni helyenként csapadékkal. — Országbíróvá, mint azt lapunk 44. számában már jeleztük: báró S e n y n y e i Pál orsz. gyűlési képviselő, az egyesült ellenzék kiváló vezérfőia nevezetett ki; az új országbíró egyszersmind a főrendiház elnökévé is kinevezetetik. — A Honti kaszinó, mint már egy ízben írtuk, ez évben tölti be fennállásának 50-ik évét, minek megünneplésére folynak az előkészületek. — A trónörökös a felső Garamvidék erdőségeiben tartandó medvevadászatra ígérkezett; Kóborog-Koháry hercegnek garami birtoka, főként a híres Király-hegy alja, (Mátyás igen kedvelt vadász-területei) dus vadállományt képeznek s valószínű, — ha az idő előhaladottsága még engedi, — itt sikerrel jár a medvevadászat. — Selmező város közgyűlése felterjesztést intézett a miniszteriumhoz, a selmezői k. rendiek nagy gymnáziumának 8-osztályúvá emelése tárgyában. — Csatár Zsigmondnak, a csongrádi orsz. képviselőnek választása megsemmisítettett. — Új szerkezetű napórát talált fel Földváry Kálmán, Hevesmegye aljegyzője. E napóra által, delejtő mellesével a délvonalat pontosan meglehet határozni.

— Az orsz. kiállításra 5439 kiállító tárgyai vannak elfogadva. Több bejelentés sorsa még függőben van. Legtöbb kiállító 726 a ruházati ipart szolgálja, míg a mezőgazdaság 494, a bor és szesz italok 544, a fonó és szövő ipar 303, a háziipar 233, a közoktatás 280 bejelentéssel van képviselve. Lesz a kiállításon székhelyhez is, lakszobával s házi ipari árucaernokkal. — A hirdetés újabb módja. A közlekedési miniszter oly levelező lapokat bocsájt forgalomba, amelyen egyes cégek hirdetési lesznek kinyomatva, természetesen jó pénzért. Az üzleti élelmességnek e gyakorlati ágát, különben már külföldön rég ismerik és kultiválják. Úgy hirdik, hogy az új levelező-lapok már az új évben

Tárcza.

Panasz.

Kopár galyak között
Rideg madár fészek.
A süttő lombot,
Mit az ősz megfosztott,
Vizsik a szélvészek.

A madár elszállott,
Bordás, néma a táj.
Az ily rideg helyzet
Az én bus szívemnek
Ó jai — be régen fáj!

Fagyos lombtalan galy
Kivirul tavaszra,
Vissza jön a madár,
Régi fészke rá vár,
S boldogan kel dalra.

De az én reményem
Elhervadt egészen . . .
Az én bus szívem már
Vigaszra nem is vár . . .
— Nincs a ki szeressen! —

V—n.

A szabadság oltára.

— Miletz Jánostól. —

Midőn 1848 tavaszán majdnem egész Európát a forradalom láza fogta el, a magyar nemzet legnagyobb része távol volt attól, hogy a dynasziával szemközt ellenséges állást foglaljon el, csupán csak oly reformokat akart létesíteni, melyek a nemzet politikai s polgári tekintetben a disztelen anyagi s erkölcsi pangásból felemelve, virágzóbb, s boldogabb viszonyok közé emeljék.

A régóta óhajtott és sürgetett reformok nagy napja végre 1848. april 11-én tünt fel, midőn a dynasztia megszűnt ellenézni a nemzet hő kiválmainak teljesítését s a nemzetet politikailag, társadalmi s

*) Miletz János jeles történészünk, lapunk barátja s munkatársa, budapesti állami főreáltanodai tanár, a szabadságharc köréből egy nagyobb szabású, mintegy 12-ivre terjedő közleményvel tisztelte szerkesztőségünket. — Lapunk a szabadságharc köréből megyénk térsin lefolyt eseményekről már számtalan képet rajzolt, melyek, mint egy-egy gyöngyei a barsi dicsőségnek, hirdetik jelesünk emlékeztétét. — Ez alkalommal azonban a jeles történész Délmagyarországra tereli figyelmünket, hogy — mintegy összehasonlíthatassuk a forrongó elemek, s hatalom nyugtába vert Temesvár lakosainak a felelős miniszterium kinevezésére emelt s a b a d s a d g a o l t á r a körül tanúsított lelkesültségét, Léva városnak 1848. június 28-ikán a szintén szabad ég alatt imát rebegő polgárság érzületével. — Az előttünk fekvő, történelmi becses bírő közlemény címe: „T e m e s v á r é s v i d é k e 1848-ban”; e mában a hivatalos körök, a megyei tisztviselők, a körjegyzők végtelen nehéz helyzete, a katonai hatalom folyton gyanskvó magaviselete, nagy fáradsággal gyűjtött adatok egész halmazával támogatva, társul elénk; — sajnáljuk, hogy ez érdekes műből — lapunk szűk kerete miatt — szintén csak kivonatokat adhatunk; de reméljük, hogy a tudós író e műv. t. is, — az előbbiekhöz hasonlóan — kiadja s így mielőbb közkinccossá fogja azt tenni. — Szerk.

polgári tekintetben gyökeresen átalakító törvény javaslatok Pozsonyban királyilag szentesítették.

A magyar nemzet jövőjére nézve ezen nagy horderejű esemény országosan villanyos hatást idézett elő.

Mindefelé igyekeztek a reformokat érvényesíteni s az azok által nyújtott előnyök birtokába helyezkedni.

Igy, mellözve egyebet, csupán tárgynak kereténél maradván, már márczius 19-én Temesvárott is általános lelkesültséget okozott a fővárosi események híre, s a lakosság kiemelkedve a köznapi élet esendjéből, a legnagyobb öröm rivalgással fogadta el a márczius 15-iki pontozatokat, s ugyanazon nap délutánján a város teret s utcáit nagy néptömeg kíséretében új nevekre lettek elkeresztelve.

Igy, a vár, vagyis a belváros egyik legszebb tere a volt disztért (jelenleg Jenő herceg-tér) „szabadság-tér-nek, az ő Hunyady kastély romjain 1856-ban épült fegyvertár előtti sétányt pedig a jelenlegi néven „Hunyady tér-nek neveztek el.

De még nagyobb öröm s lelkesültségben uszott Temesvár város lakossága annak hírére, midőn az első független magyar miniszterium kinevezése megtörtént.

Az örömhír megérkezését követő nap reggelén az új nevet nyert „szabadság-tér-en nevezetesen a városháza, a főherely, a főhadparancsnoki és a várparancsnoki, épületek előtt egy-egy virággal s nemzeti jelvényekkel dúsan feldisztított oltár állt, melyek előtt ugyanazon időben katolikus, evangélikus, görög-nemegyesült és zsidó szertartás szerint hálaimák mondattak a kinyert szabadságért, melyről mindenki azt hitte, hogy nemcsak politikailag, de nemzetiségi tekintetben is a legüdvösebb eredmények okozója leendő a magyar terület határai között élő népekre nézve.

Az ünnepélyen az egyházi, katonai, megyei s városi kintünőségek kivétel nélkül teljes dísz- és pompában jelentek meg.

Az összhangzatosnak látszó ünnepélyről azonban az előbbeni feltevés fájdalom korai s illoziórius volt; mert már ekkor sokak előtt, kik a közel jövőbe látnokilag bepillanthattak feltűnt, hogy a belső hangulat a külszínnel nem sokáig maradhat összhangzatban, a mint valóban alig rövid fél év elteltével a szomorú valóság be is következett.

„A fejedelmi ház az egész monarchiára kiterjed heves forrongástól megijedve, nem fogta fel a magáé valódi érdekeit. Nem ismerve fel a maga hatalma s

dicsősége gyarapodásának azon új s erős elemeit, melyek a megújult Magyarország átalakulásában rejlenek, a bár önként szentesített reform törvényeket nem fogadta el őszintén Bizalmatlanságában az emberi s társasági haladás és tökéletesedés iránt, mihelyt első ijedségből felocsudott, minden törekvését oda fordítá, hogy az idővel dicsővé fejlődő új alakulás elemeit már esirájukban megrontsa, s az avult, de megszokott hagyományos régít állítsa helyre romjaiból.”

A bécsi udvar ezéjainak elérésére, s az anyagi éveken át oly buzgó kintartással, s oly nemes lelkesedéssel folytatott hazai törekvéseknek elnyomására, az akkori viszonyok folytán legalkalmasabbnak mutatkozott a hatalom poezára állók előtt Magyarországon s a kapcsoló részek határai között lakó különféle népiajok felháztására, melyet huzamosabb ideig tartó fordulatok által részint titokban, részint az ország, s Ausztria között létező törvényes kapcsolat álcájára alatt sikerült is előidézni.

A majdnem egész a kölesönös kiirtásig elmergesedett véres faháború először Délmagyarországon tört ki egész iszonyatosságában; roppant szenvedéseket idézve elő az ország ezen részében.

A lázadás megfékezésére a kormány első ízben C s e r n o v i c s Péter temesmegyei főispánt nevezte ki királyi biztossá az ugynevezett Bácság (temes vidék) egész területére, továbbá Arad-, s Bácsvármegyékre nézve.

„Csernovics kiküldetésében főleg a szerb nép megnyugtatójának, s nem a boszúnak kívánata vezérlé a miniszteriumot. C s e r n o v i c s születésére nézve maga is szerb, A r s e n i u s patriarcha családjából származott, kinek emlékezte maiglan nagy tiszteltben áll a szerbeknél. Ő, mint az 1844-ki országgyűlésen Aradmegye szabadelvű követe, egyébiránt gazdag földbirtokos, s derék hazafi közbecsülésben részesült a hazában. A szerbek pedig őt méltán a legkintünőbb embereik közé számíthattak.

Elhez járult szelid, engedékeny, igazságos és lovagias jelleme; mind oly tulajdonságok, melyeknél fogva a kormány azon meggyőződéssel adta kezébe a teljes hatalmat, hogy ha általában valakinek, neki bizonyára legkönnyebben sikerülhet a békét s nyugalmat helyre állítani forrongó nemzetében.”

De nem ugy történt.

Mert C s e r n o v i c s a legjobbakarata mellett sem

orgalomba bocsátatnak. — Seyler Károly ismert egyházi zeneköltő, az esztergomi főszékesegyház karnagya 77-éves korában elhunyt; harminczöt nagymisét írt, melyek után pápai s királyi elismerésben is részesült. — Az osztr. magyar birodalom forgalmi államjegyei összesen: 411.998.314 frt 40 kr-ra rugnak. — Orkán dühöngött f. hó 10-én reggel 5—8 órai időközben Bécsben és Magyarország nyugati részén; Bécsben házfedeleket söpört le a vihar, fákat tépett ki s futófogatókat és embereket sújtott a földhöz; nálunk pedig a sopronyi és szőnyi vasútvonalon egy-egy robogó vonatot szakított szét s borított fel. Szántalan sérülés történt sőt több emberélet esett áldozatul.

Apróságok

Kinéz a szeméből. „Hallottad már Laci, hogy az exelenciásék szobalány, ablaktisztogatás közben lebukott a második emeletről s rögtön szörnyet halt!?” — „Nem én, de mondta meg, hogy nem soká él, a halál kinézett a szeméből.”

Ballag egy lévai élvíz kora reggel a hajlékba (píncez a szőlő hegyen) s bámulva áll mag szomszédja nyitott ajtajánál s bekiált: „Itt van szomszéd uram?” — „Itt!”, „Már?” — „Még!”

LEVELEZÉS.

Körmöczbánya, 1884. decz. 8.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Sok szépet, jó-tulajdonokat olvastam már becses lapjában szerény királyi városunkról; csak nem régiben is társadalmunk egyik kedves központja, a magyar egyesület működése lett méltatva szerkesztő ur által.

Ezen egyesület meg is érdemli az elismerést, gyakran kellemes szórakozást szerez nekünk ez egyet estélyei által, hol a fiatalság szinelőadásai s egyéb mutatványai kedves időtöltésül szolgál. Tegnap is együtt voltunk dr. O u v e n a u Gyula ur által rendezett műkedvelői előadáson. — Mely alkalommal Fayuak „A külföldiek” két felvonásos vígjátékát elismerésre méltó sikerrel adták elő: H e l l v i g Irmin, B r u n n e r Irén és K m e t y k ó Georgette kisasszonyok, továbbá P l a t z e r Jenő, T r i b u z s Gyula, és K l a s z o l é n y i Géza urak. A színművet P l a t z e r Mathild úrhölgy gyönyörűen előadott szavallata előzte meg.

S ha így vagyunk kedélyesen, mondhatom magyaros keresetlenség uralkodik vigalmainkon.

Csak egy baj van Szerkesztő ur, hogy öregeink nem tudnak bele melegedni a szórakozásba; ők visszavonulva egy szebb korról regélnek s mintegy sötét sejtelem azt mondatja velük: hogy Körmöcz szabkir. bánya város a lejtőre jutott, melyen megállni, nyugpontot találni: k e l l ő t á m a s z nélkül lehetetlen.

Évről-évre fogy a lakosság száma, forgalmi élénkség, keresdelem, ipar aláhanyatlott; utainkat gyeptű fedi, utazáinkon félelmes néma esend borong. Szóval ugy nézünk ki, mint a penzionátus invalidusok kaszárnyája. — Féyyes palotákkal, közvagyonnal rendelkezünk, s megélhet ki-ki, huzott fizetése, vagy tőkéje után, de új élet nem virul számunkra a munkások

raja nem zsong többé, a társzekerek nem dörögnek mint hajdan.

A város törvényhatósága igyekszik a lejtőn támaszpontot keresni; teremt eszközöket, melyek által lankadó ereinkbe pezsgőbb vérmozgást remél előidézni: ily czélból létesítette a főreáltanodát, melyekre 100.000-eket áldozott, e czél vezérli a tanácsot Stubnya restaurálására, mely szintén pár százezer forintunkba kerül. — Iskolánk: néptelen; fűrdőnk: talán vagyonsodásunkat emeli; de Körmöcz város lakosainak számát növelni nem fogja, annak életvidorságot nem biztosít.

Tebát nem jól helyeztük el eszerént tőkénket; cseltévészett törekvésünk?

Nem; hanem szükséges, hogy a város utat nyisson azon irányban, honnét az élető elemet, iskolájába a tanuló ifjuságot s a munkás konsumens népet magához vonhatja.

Kösse magához egy vasút-vonallal Bars-Hontmegyét, építsen gyárakat, kaszárnyákat, emelje a fogyasztók számát.

Ez az egyedüli ut, melyen óriási vagyonát a jövő számára kamatozóvá teheti; s egy szilárd nyugpontot terem, honnét az öregeink is vidóran, reménytelve tekinthetnek a jövőbe.

r. e.

Közönség köréből.

Értesítés.

Az országos vöröskereszt egylet Léva város — és vidéke választmánya, f. évi decemberhő 18-án délután 4 órakor a lévai takarékos — és hitelintézet tanácsstermében választmányi ülést tart. — miről a t. választmányi tagok tisztelettel értesítetnek.

Léván 1884. december 14-én

Dr. Halassy Kálmán

egyl. jegyző.

Köszönet-nyilvánítás.

Alulirt bizottság köszönetét fejezi Tek. K ö n y a József városi rendőrkapitány urnak, ki a „Stefánia-árvaház” javára 2 frotot küldött be, mint Smida Mihály Szt. andrási lakostól behajtott bírságpénzt.

Léván 1884. decz. 13.

A Stefánia-árvaház bizottsága.

Köszönet-nyilvánítás.

A „Stefánia-árvaház” javára befolyt kegyes adományokért hálás köszönet-nyilvánítás mellett a kellő nyugtázás végett van szerencsénk Tekintetes Szerkesztő urnak közzététel végett beküldeni a kegyes előjegyzéseket, melyek a következők: — Zahorák Jánosné 20 kr., Ehrenfeld Jakabné 1 frt, Berger Berta 20 kgr. bab, Bolvári Kálmánné 10 kr., Klabala Jánosné bab, Özy. Babusik Istvánné borsó és mák, Szabó Károlyné 1 frt, Weisz Morné 1 frt, Schleiter Arminné babot és zsirt, Várady Kornélné 1 frt, Belcsák Lászlóné krumpli és 1 frt, Zslebek Jozefina egy véka bab, Czirók János 10 lit. petroleum, Ka-

veglia Adolfné 8 kgr. rizskása, Toóth Zsigmondné zsirt és 1 frt, Gertler Antalné krumpli bab és zsirt, Friedmann Aminné 2 ruha darab, Medveczky Sándorné 1 frt, Medveczky Henriette 2 frt, Schübert Katinika 1 frt, Csekey Flórisné 1 frt, Thuróczy Lőrinczné zsirt, lenese, Bakó Ferenczné egy putton krumpli, Brach Margit 2 frt, Csekey Vilmosné 1 frt, Várady Eszter 1 frt, Szabó Lajosné L. Mária 1 frt, Kutasy Dénesné 1 frt, Fromberger Józsefné egy pár kis cipőt, Makats István krumpli és ruha, Fizély Fanni 50 kr., Minárovits Tóth Teréz egy fazék zsirt, Baranyik József 5 villa 3 kanál, Makats József krumpli és bab, Besse Dávid egy dunyha és egy vánkös tolluval, Kónya Józsefné 1 frt, Képezde háziipara 6 kosarat, Litassy Nándorné zsirt bab és 60 kr., Andrakovits Vilma 40 kr., Smidtberger Jozefa krumpli, Névény Sándor 1 frt, Richter Ferenczné liszt, Mercader Lajosné rizskása, Dr. Frommer Ignáczné 1 frt, Mácsay Lukácsné két putton krumpli és 14 liter bab, Laky József krumpli és bab, Szabó Sándor 40 kr., Bók Lipótné 1 frt, Kabina Józsefné 5 kgr. szappan, Misik Jánosné 5 kgr. rizskása, Rimánóczy Antónia 1 frt, Levatic Gusztávné 1 frt, Fischer Miksáné ruhanemű, Kolibal Józsefné két putton krumpli, Markly Ferencz 1 zsák krumpli, Veisz Simonné 1 frt, Domján Lőrinczné tíz kilo só, Janson W. 6 liter bab, Özy. Mérsáros Józsefné 5 frt, Balbach Lajosné 50 kr., Varanay István bab és krumpli, Brach Margit ruhaneműket, özv, Tóth Sándorné babot krumplit, Gertlerné káposztát és zsirt, Litassy Nándorné babot és 1 liter zsirt, Schmidbergerné egy putton krumplit, Wittlinger Agnes egy putton krumplit és 7 liter babot.

Léva, 1884. december 5.

A „Stefánia-árvaház” gondnoksága.

Irodalom és művészet.

A „Budapesti Hírlap”-ot, mely jelenleg a főváros legelterjedtebb napilapjai között első helyet foglal el, olvasóink figyelmébe legmelegebben ajánljuk. A „Budapesti Hírlap” nem pártlap. Pártja — olvasóink kiterjedt köre. Szolgálatokat nem kíván se kormányoknak se jobb, se balpártoknak tenni, csupán a közönségnek és, a mi ugyanaz, az országnak. A „Budapesti Hírlap” rendes írói: Csukási József szerkesztő, b. Kaas Ivor, gr. Teleki Sándor ezredes, Rákosi Jenő, Balogh Pál, Benedek Elek, Berényi László, dr. Csapodi István, Déri Gyula, Huszár Imre, Molnár László, Rákosi Viktor, Szokolay Kornél. Rendkívüli alkalmakkor a „Budapesti Hírlap” rendes terjedelme, a mely 12 oldalnyi. Bécsben, Berlinben, Párisban és Londonban, valamint Európa minden nevezetes városaiban rendes tudósítói vannak. A „Budapesti Hírlap” a legelőszőbb politikai szépirodalmi, társadalmi és gazdasági napilap. Előfizetési ára: Félévre 7 frt. — Negyedévre 3 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetés legegyszerűbben postautalvánnyal teljesíthető e czímen: „Budapesti Hírlap” Budapest kalap-utca 16-ik szám alatt.

Felelős szerkesztő: **Hollo Sándor.**

Lapkiadótulajdonos: **Nyitrai és Társa.**

tudta végrehajtani a reá bizott feladatát, mivel minden eljárásában az erély hiánya volt a főhiba; s túlságosan szelíd kedélyénél fogva elmulasztá fogamatba venni azon eszközöket, melyek a lázadásnak idő előtt minden valószínűséggel elejét vehették volna.

Igy az általa, a szerb nép állandó megnyugtatósa s teljes kiengesztelése végett május 27 re Temesvárra hirdetett gyűlés sem tartatott meg, hanem e helyett a lázadók először Ujvidéken, azután pedig Karlóczán jöttek össze egy nagy nemzeti gyűlésre: több, Szerbiából ájtott piztolyokkal, puskákkal s handszárakkal fölfegyverkezett fajrokkal együtt s itt elhatározták a független szerb vajdaság felállítását, melynek részei az egész temesi kerület, a Bácska, Baranya-megyével, továbbá a Szerémség, a sajkások, a pétervárad és bánsági határőrezredek kerületeivel együtt.

Ilyen viszonyok között, midőn a lázadás a tényleges kitörésig fejlett, s C s e r n o v i e s eljárása a legnagyobb erélytelenség képét tüntette fel, végre kimerült a kormány türelme, s a mulasztások pótlása és a zavargások elfojtása végett másod ízben május 24-én, V u k o v i e s Sebő temes megyei alispánt nevezte ki királyi biztosi minőségben az egész temesi kerületre nézve.

V u k o v i e s, ki megyéjét már az 1840-ki országgyűlésen követi minőségben képviselte, olyan férfiú volt, kinél alkalmasabbra nem eshetett volna a kormány választása.

Jellemének tisztasága, szilárdsága, hivatalnoki buzgalmanak fáradhatlansága, s részrehajlatlan igazságszeretete által méltán bírta az alvidék bizalmát.

S bár származására nézve maga is szerb, de mint önzetlen buzgó hazafi a lázadás elnyomására nézve nem simogatva békítő rendszert, hanem erélyesen visszatörő rendszabályokat ajánlott a kormánynak.

Ő jól ismervén fajrokonait, teljesen megvolt győződve arról, hogy az engedékenység velők szemközt nemesak semmit sem használ, sőt inkább általuk gyengeségnek tartatván, csak növelni fogja a lázongást.

Ezentul egy ideoig V u k o v i e s gyakorlá, mint kormánybiztos a főhatalmat a temesi kerületben a már mélyen meggyökerezett és szélesen elterjedt zavargás megfékezésére, azonban — mint látni fogjuk, — ő is eredménytelenül még pedig a temesvári katonai parancsnokság ingatag magatartása folytán.

Az eredménytelenség egyik legfőbb oka, s hogy Délmagyarország területén a lázadás idején el nem fojtathatott, a temesvári hadi kormányzékben keresendő; hol minden hatalom idegen személyek, az alkotmányt nem ismerő, nem szerető német tábornokok, s más főtisztnek kezei közé vala letéve.

A „góbék” honából.

„Nem az Ur az Antikrisztus?”

Borzasztó kifejezés, de nem esoda, hogy így kiáltott föl boldogult H e g e d ű s András, bíró uram ökegyelme. De hogy is ne fakadna ki bárki, midőn saját tulajdon pénzében egy idegen ember gazdálkodik, s még hozzá azaz idegen ember nem más, mint az adóvégrehajtó. — Nem is esodálkozom rajta, hogy éppen az Antikrisztus szó szaladt ki a száján, midőn az adóvégrehajtót ismerte föl boroshordói között, mert az a nép előtt csakugyan Antrkrisztus, ha másutt nem is, de a góbék honában legalább ezen a néven ismerik.

Bíró korában történt vele, végetlen nagy keserűségére. Egész holta napjáig sajnálta, (mostanában halt meg) röstelte ezt az esetet annyival inkább, mert mindig azt állította, hogy őt ugyan meg nem tréfálja senki. — Hja! az ember sohasem elég okos arra, hogy tul ne járjanak az eszén, habár tréfából is. — Bizony ez megtörtént, meg is történik nem egy góbéval, de még azzal is, ki nem a góbék honában látta meg először a napvilágot.

Tulajdonképpen ennyiből állt az egész dolog: Hegedűs uram, mint bíró, mint nem bíró, igen jól érezte magát a boroshordók között. Jól esett lelkének, ha megezirógathatta őket, s a „lakrima kriszti,” mindig így nevezte a bort, bizonyosan valami tréfás latin osztályt járt uri embertől hallotta, nem egyszer vigasztalta meg bánatos szívét, mikor a gondok azt megszorították.

A többi között meghívta egy kis kóstolára K u r u e z adóvégrehajtót is, a ki igen szerette a tréfát, s midőn vége levén a kóstolónak, bucsút vettek a lopótöktől. H e g e d ű s uram ugy tette el a pinczekulacsot, hogy K u r u e z is meglátta. Istenhőzzádót intettek a pinczének, azzal a gondolattal, hogy holnap itt fájdalom, nem találkozhattán, azt majd holnaputánra halasztják.

Szegény H e g e d ű s uramnak, nyugodjék békével s mindig nagyon sok gondja volt, s természetesen nagyon gyakran volt vigasztalóra is szüksége, nem esoda hát, ha másnap nagy titokban ki illant, notárius uramat maga mellé vevé, a szőlőbe, hol vala az ő lelkének leghathatósabb vigasztalója a — „lakrima kriszti.”

A végrehajtó mindennek végére szeretővén járni, annak is végére járt, hova illant H e g e d ű s uram? Megelőzte őt, vagy három ezimborával egyetemben kinyitotta a pinceajtót, hozzálátott a hordókhoz oly formán, hogy a gazdát már tele pohárral várhassa. A ezimborák félvén a bekövetkezendő zivatartól, a szőlőhajlék háta mögé vonultak, hogy majd . . . védve legyenek.

Mély gondolatok közt elábrándozva közelgett az uton H e g e d ű s uram, bizonyosan azon töprenkedett, góbé feje, melyik karczából vigasztalódjanak meg, midőn oda ér tulajdon hajléka elé, és nyitva találja az ajtót, melyet tegnap tulajdon kezével zárt be. — Megrémülve kiált fel: „Seregek ura! mi ez?” „ki tette ezt?” „meglopni a bírót, nem rettenetes dolog ez notárius uram?”

— Biz az rettenetes volna kiált fel a hordók közül K u r u e z, hanem azért jöjjön H e g e d ű s bácsi, itt a „lakrima kriszti” s igyék, ugy mint a tulajdon msgából.

„Hát nem az ur az Antikrisztus?” dörgé a góbék bírāja, „de bizony az, hogy jött ide? bizonyosan zárnyító füve van, nem hiába fél az urtól a mi falunk. És mióta van-itt?”

— Bizony itt vagyok én reggel óta.

„És melyik hordónak járt a végére?”

— Egyiknek sem, mert amennyit ittam, ugyanannyit pótoltam a kutból.

„Nem bolondult meg az ur!”

— Nem én H e g e d ű s bácsi; kérdezze meg C s u t o r t, a pógárt, majd az elmondja. El is mondta, hogy csak tréfa az egész, hanem azért K u r u e z o n rajta maradt az Antikrisztus név örökre, s azt még a szentelt víz sem mossa le róla sohasem.

Szecsödi.

IV. évfoly. 308. 3.—1. Előfizetési felhívás a IV. évfoly.

„Magyar Háziasszony“

háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, a magyar gazdaszonyok orsz. egyletének hivatalos közlönye IV. évfolyamára.

A magyar hölgyek ezen egyetlen s aklapja ma már nagy elterjedésnek örvend a társadalom minden rétegében. Képviselet a nők összes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és amellel, hogy a takarékos gazdálkodás és rendszeres háztartás elveivel megismertet, még kellemes szórakozást nyújt akkor, midőn a nő elvégezte házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anya, a gondos házi asszony és az öreg anyóka, egyaránt élvezettel olvashatják. Egyes rovatai mint a háztartási, kertészeti, egészségügyi (házi orvos) és divat rovatai, valamint vezérezikkeit is szakavatott írók és írók által töltenek be és emellett a tárca és regényrovatban is az elismert többi munkatársakkal találkoznak olvasóink; méltán megérdemli tehát azt a nagymérvű érdeklődést, melyben részesedik, mert hol egyszer beköszöntött, ott nélkülözhetetlen társalkodó a „Magyar Háziasszony“ az olvasó asztalán. — A csinos kiállítású, vasárnapokon 12—16 oldalon megjelenő lapnak előfizetési ára:

egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalához: Budapest, váci körút 20. sz. a. intézendők és a hó bármely napjától elfogadtnak.

A „Magyar Háziasszony“ kiadó hivatala mutatványszámokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, a kik ez iránt hozzá — legcélszerűbben levelező-lappal — fordulnak.

A „Magyar Háziasszony“

kiadó-hivatal Budapest, váci-körút 20.

E szaklapnak egyik háztartásból sem szabadna hiányozni, mitűn utmutatásai mellett több száz forintot lehet a háztartásban megtakarítani.

Száz arany-frank jutalomdíj, a gyűjtők részére!

Komócsi József ujsága:

309. 3—1.

„Hirmondó“

politikai, ismeretterjesztő, gazdasági és mulattató képes néplap.

Megjelenik minden vasárnap 12 nagy oldalon szép képekkel.

Előfizetési ára egy negyedévre csak 1 frt.

Gyűjtők részére 100 arany-frank jutalomdíj van kitűzve, melyből aki legtöbb előfizetést gyűjt: 50 arany-frankot nyer; az utána következő 30 arany-frankot; az ezután következő 20 arany-frankot.

A jutalomdíjak — tekintet nélkül az előfizetők számára — azoknak, kik legtöbb előfizetést gyűjtöttek, kiadtnak.

Ha valaki öt előfizetést gyűjt: az a Hirmondóból egy tiszteletpéldányt is kap.

Az előfizetési pénzek legkésőbb 1885. január hó 4-ig, ily cím alatt küldendők.

A Hirmondó kiadóhivatalának Budapest, egyetem-utca 4. sz. a.

Ajánljuk a Hirmondót mindazoknak, akiknek nincs idejük, hogy mindennap végig olvassák a nagy lepedő-újságokat; mert a Hirmondóban minden vasárnap megtalálják röviden és világosan mindazt, ami a hazai és külföldi politikában történik; tudósításokat hozunk az országgyűlés minden üléséről. Ismeretterjesztő és gazdasági rovatainkban közlünk hasznos utmutatásokat, míg lapunk mulattató részében szép képek mellett érdekes történeteket, verseket talál az olvasó.

A budapesti és az ország minden vidékén történő eseményeket hírvetünk közli. Ugy szintén a piaci árakat és az ipar állását is imertetjük. Budapest, 1884. December 3.

Komócsy József s. k.

a „Hirmondó“ tulajdonosa és szerkesztője.

HIRDETMÉNY.

A lóvai takarékpénztár részvény-társulat igazgatóságának folyó évi októberhó 30-án kelt határozata alapján, a váltó és jelzalog kölcsönök utáni kamatláb úgy a régi, mint az újkötvényekre nézve, jövő 1885: januárhó 1-től kezdve az eddig szedett iktatási díjak tetemes leszállítása mellett 8%-ban állapított meg.

Miről a t. cz. felek tudomásvétel- és mihez tartás végett ezennel értesítettnek.

310. 2—1.

Besse Dávid

igazgató.

Karácsonyi és ujévi Bazar.

A legnemesebb izléssel kiállított francia gyártmányú diszmű tárgyak a hölgy- és férfivilág számára praktikus, hasznos, meglepő újdonságok rendelkezésre állnak.

A művelt ifjuság és a gyermekek számára a kor kívánalmainak egyedül megfelelő,

mindennemű irodalmi művek raktáron vannak.

! MINDEN TARGY GYÁRI ÁRON KAPHATÓ !

Csak megtekintéseket is a legszivesebben fogadunk. Vidékre megrendelések postafordulattal teljesítettnek.

Kegyves látogatásért esd, kiváló tisztelettel

Léván, Nitrai és Társa

311.

könyvkereskedése.

Legfinomabb Rum-, tea-, teasütemények.

ÉRTESETVÉNY !

Karácsonyi és ujév előtti hétben friss élő dunai és másnemű halak lesznek kaphatók.

KERN TESTVÉREKNÉL

Léván,

melyekre a megrendeléseket ideje korán tétetni kéretik, továbbá ajánlja nevezett cég dűsan berendezett vas-, fűszer-, csemege-, déli-gyümölcs és nagy választékú czukorkákból álló raktárakat ugyszintén:

Karácsonyi és ujévi

ajándékoknak hasznos és alkalmas czikkeiket legjutányosabb árak mellett.

312. 2—1.

Liptói túró, sajtok, halmennük.

313. 2—1. Előfizetési felhívás a

PESTI NAPLÓ

1885-diki, 36-ik évfolyamára.

A Pesti Napló az új évvel harminczhatodik évfolyamába lép. Nagy tradíciók fűződnek Magyarországra a legrégebb napilapokhoz s azoknak megfelelni, erkölcsi kötelességünknek tartjuk. A nemzet jogai és szabadságának erőteljes védelme, a liberális előhaladás és a kultura érdekeinek leg-megelőbb gondozása ezennel is a lapok főfeladatát fogja képezni. Arra törekszünk, hogy a kiegyezés által biztosított jogok, melyeket a jelen kormány nem fejleszt, kiterjesztessenek, hogy a nemzet közművelődési színvonala emeltesse s hogy az anyagi érdekek gondos ápolása által a nemzet erőssé tétessék szabadságának és önállóságának biztosítására. S tesszük ezt, a jelen kormány nyal szemben ellenzékét képezve, a legteljesebb függetlenséggel s a párt-fegyelem feszélye nélkül, — a mi ezélnk egyedül: hozzájárulni mindazon eszközzel, melyet a napi sajtó nyújt ahhoz, hogy Magyarország alkotmányos szabadsága közművelődési és anyagi előhaladására, minél sikeresebben előmozdítassék.

Ezt tartva szem előtt, a magyar közönségnek oly politikai napilapot adunk, mely a nagy európai közlönyök színvonalán áll.

Az Athenium Társulat, mint nagy hazánkia

KOSSUTH LAJOS

íratainak kiadója, az iratok folytatását a Pesti Naplóban fogja, közzétenni.

Vezérezikünk legnagyobb részét írja. Ábrányi Kornél, Fenyvessy Adolf, Kaas Ivor b. és a szerkesztő írják.

Tárca rovataink jelentékenyen meggazdagodott s az érdekes olvasmányok egész sorozatát nyújtja. Rendes tárcákon kívül

Vasárnap

címmel nagy heti mellékletet adunk, mely oly kitűnő tollakból hoz közleményeket, mint: Bajza-Bonieczky Lenke, Kürthy Emil, Szabó Noga Janka, Tolnai Lajos, Vajda János, Wohl Janka, Wohl Stefánie. „Sportrovatunkat, különös tekintettel a testezés- és fejlesztésre, Szokolay Kornél szerkeszti.

Folytonosan közlünk regényeket Legközelebbi regény közléseink lesznek:

Norina

Írta: Fangh né Gyűjtő Izabella és

Serapis

a hírneves Ebers György legújabb regénye.

Az első eredeti regény nagy érdekű szituációi s kitűnő rajzai által köti le a figyelmet. Ebers nagy regénye a pogányvilág romhadulását festi: mesteri tollal, szingazdag, elbűvölő előadással.

Gazdasági rovatunk, különös tekintettel a gazda közönségre, kimerítő s teljes információkat nyújt a gazdasági élet minden teréről; földművelési rovatunkat Kodolányi Antal szerkeszti.

A kül- és belföld minden fontos eseményéről, a rendes hírlapi táviratokon kívül, eredeti, kimerítő táviratokat közlünk. Saját levelezőink vannak Bécsben, Párisban, Belgárdban, Bukarostban s a belföld minden fontos helyén, kik minden nevezetesebb mozzanatról táviratilag is értesítenek, s ezen fűlül szerződésre léptünk a Kölnische Zeitung nagy nemzetközri lappal mely a saját, Európaszerte kitűnőknek elismert

magántáviratait rendelkezésükre bocsátja, úgy hogy azokat a Pesti Napló, a Kölnische Zeitunggal egy időben közli.

A Pesti Napló naponként kétszer megjelenő, esti kiadásában közli nemcsak a d. u. 2 óráig érkező táviratokat s mindannak leírását mi délelőtt történik, de már esti kiadásában tartalmazza a kimerítő tudósítást az axon napi országgyűlési ülésekről is, a tartott beszédek egész szövegével, s így tetemesen megelőzi az esti kiadással nem bíró lapokat. Oly gyors zsurnalisztikai munka ez, melynek alig van párja.

Hétfő reggeli ünnepnap utáni reggel rendkívüli számokat adunk ki; többször, a rendes két nagy ívet, mellékletekkel toldjuk meg.

Mindezeket kivül a Pesti Napló előfizetőinek, új évtől fogva

külön rendkívüli kedvezményt nyújthatunk.

Alig van művelt háztartás, melyben a politikai napilapon kívül, egy képes szépirodalmi és divatnap szükségét ne éreznék. Mi az e nemben legkitűnőbb, és legelterjedtebb lapot, a

MAGYAR RAZÁRT

féláron, melyet kizérőlag csak a Pesti Napló előfizetői élvezhetnek, ajánljuk fel lapunk közönségének.

A Magyar Bazar, melyet Wohl Stefánie és Janka szerkesztenek, az Athenaeum kiadásában felhívónként jelen meg, gazdag szépirodalmi és divat tartalommal. Közül regényeket, beszédeket; közül szabás mintákat, eredei párisi divatképeket (az egyedülieket a magyar divatlapok között!) női kézi munkák rajzait, és egyezvöl a legteljesebben megfelel a művelt nő ebbei igényeinek. — Minden száma három-négy melléklettel, köztük zenemellékletekkel és albumlapokkal van ellátva. Szabásrajzai oly gyakorlatiak, hogy azokat minden háztartásban használhatják, s a haszon, mely ebből az egyes háztartásokra hárulnak, számtalanszor megtéríti az arra fordított költséget. A Magyar Bazar rendes előfizetési ára egész évre 10 frt. félévenként 5 frt. évnegyedenként 2 frt 50 kr.; a Pesti Napló előfizetői részére csak 5 frt, 2 frt 50 kr. és 1 frt 25 kr. — Az előfizetések, vagy együtt köldendők a Pesti Naplóval vagy azokhoz a Pesti Napló folyó csomagjába meléklendők.

Előfizetési árak a Pesti Naplóra. (Reggeli és esti kiadás s a hétfő reggeli rendkívüli száma) Egész évre 24 frt. Fél évre 12 frt. Évnegyedre 6 frt. Egy hóra 2 frt.

A Pesti Napló és Magyar Bazar. Egész évre 29 frt. Fél évre 14 frt- 50 kr. Évnegyedre 7 frt 25 kr.

Ha az esti lap külön küldése kívántatik, ezért havonként 35 kr. évnegyedenként 1 frt külön fizetendő. — Előfizetésre a posta utalványt ajánljuk. — Az előfizetéseket minél előbb kérjük be küldeni, hogy az ujévi nagy össztörölés folytán a lap expedíciójában fennakadás ne történjék. — Az előfizetések Budapest a Pesti Napló kiadóhivatalába Athenaeum-épület küldendők.

Budapest, december 1884.

Az Athenium Urvary Lajos irodalmi és nyomdai rész- a Pesti Napló felelős vénytársaság, a P. Napló szerkesztője. kiadó-tulajdonosa.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Felsenburg Fülöp

órás és ékszerész fióküzlete Léván, ajánlja

Karácsonyi és ujévi ajándékok

bevásárlásra gazdagon felszerelt arany, ezüst, ékszer és óra üzletét, melyben mindenki részére alkalmas tartós és értékes tárgyak kaphatók a legjutányosabb árakon.

314 3-2.

Karácsonyi és ujévi ajándékok